MIELIPIDE

Kun rakennepaperi eilen julkistettiin, pistää sieltä silmään erityisesti kohta ”supistetaan toisen asteen koulutusverkkoa”. Kuinka sitä enää voidaan supistaa? **KATJA ANDREJEV LUKIJALTA-PALSTALLA**

LUKIJALTA

Osuuskunnat mukaan sote-palvelutuotantoon

Suomen parhaat osuuskuntatoiminnan asiantuntijat ovat yksimielisiä siitä, että sote-palveluja voidaan tuottaa nykyistä kannattavammin osuuskuntayritysten keinoin.

Hyöty jakautuisi asianosaisille eivätkä voitot karkaisi sijoittajille. Se toisi samalla kaivattua kilpailua yksityiseen palvelutuotantoon ja olisi kansantalouden kannalta tärkeä toimintamuoto nykyisenkaltaisen hyvinvointivaltion säilymiseksi.

Ongelmaksi on muodostunut se, että valtakunnallisesti menestyneiden konserniosuuskuntien (OP, SOK) esimerkkiä ei ole osattu soveltaa kuntapalvelujen tuottamiseen, vaan on turvauduttu kovaan bisnekseen tai omaan toimintaan.

Tutkittua tietoa ei edelleenkään ole riittävästi tiedostettu, jolloin väärät mielikuvat osuuskuntayrittämisestä ovat yleisiä.

Nyt tarvitaan iso terveydenhuollon rakennemuutos, koska terveydenhuoltomme on OECD:nkin mukaan pahoissa ongelmissa.

Nykyinen palvelujärjestelmä ja monikanavainen rahoitus ovat luoneet maan eri alueiden ja väestöryhmien välille merkittävän epätasa-arvon, epätarkoituksenmukaista palvelujen käyttöä ja lisäkustannuksia, sekä synnyttänyt henkilöstön saatavuusongelmia julkisella sektorilla. Sote-uudistuskaan ei näytä löytävän kattavaa ratkaisua tuotannon epäkohtiin.

Kuntien oman palvelutuotannon ja nykyisen yritystoiminnan lisäksi on perusteltu syy ottaa palvelupalettiin mukaan myös kolmas vaihtoehto eli voittoa tavoittelemattomat osuuskuntayritykset, johon uusi osuuskuntalaki (421/2013) antaa uusia mahdollisuuksia.

> Esimerkiksi terveyskeskus voi olla kaupungin ja henkilöstön yhdessä perustama osuuskunta.

Erityisesti terveydenhuollon ja hoivapalvelujen osuuskuntamalli on hyvä ratkaisu nykyisiin ongelmiin. Hammaslääkäriosuuskunta Tampereella on toimiva malli, mutta nyt tarvitaan uusia ja isompia yksiköitä.

Sote-osuuskunnilla voi olla useita erilaisia organisointimuotoja, kuten: hoivapalveluosuuskunta, lääkäriosuuskunta tai kuntien osaomistama lääkäriosuuskunta.

Lääkäriosuuskunta vastaisi näitä kansainvälisiä ”keikkafirmoja”, mutta sillä erolla, että työ tuottaa lisäpalkkaa osuuskunnan jäsenille eikä voittoa sijoittajille. Sellainen olisi myös asiakkaille ja kunnille edullisempi.

Esimerkiksi terveyskeskus voi olla kaupungin ja henkilöstön yhdessä perustama osuuskunta. Alueellisesta erilaisuudesta johtuen kuhunkin tilanteeseen pitää hakea paras organisointiratkaisu.

Ostopalvelut keikkalääkärifirmoilta ovat tuoneet paljon vaikeuksia ja laatu ja saatavuus ovat vaihdelleet rajusti. Lisää vaikeuksia on odotettavissa, kun kriittinen kynnys ulkoistuksissa ylittyy.

Markkinoita vallatessa sijoittajilla on varaa tehdä vuosia tappiollakin. Kun kilpailijat on saatu nurin, hinta nousee vääjäämättä.

Päättäjien ja palveluja tuottavien henkilöiden tulisi ennakkoluulottomasti noteerata osuuskuntamalli osana terveydenhuollon uudelleen järjestämistä ja selvittää itselleen sen perustamisvalmiudet, neuvonnan saanti ja rahoitusmahdollisuudet.

Kunta tai lääkäriryhmä voisi ottaa edelläkävijän roolin ja näyttää muille mallia kaikkia hyödyttävästä sote-osuuskuntamallista.

Toivokaamme, että ensisijaisesti kunnat ja terveydenhoitohenkilöstö ryhtyvät pikaisesti toimenpiteisiin, jotta sote-palvelujen tuottaminen osuuskuntayrittämisen keinoin aloitettaisiin mahdollisimman pian. Se on meidän kaikkien eduksi.

Seppo Purontakanen
Kouvola

MARKKU VUORIKARI JA JAANA KANKAANPÄÄ

Maaseutuvirasto ja elykeskukset kehittävät jatkuvasti tukihaun ja valvontojen menetelmiä tehokkaammiksi, Jaakko Heinonen ja Maija Puurunen kirjoittavat. Tilalle hankittujen lannoitteiden määrä kirjataan ostokuiteilta.

Byrokratia on joskus työllistävää

Kerimäkeläinen maanviljelijä Jussi Pennanen haastoi 15.11. lukijakirjoituksessaan ”Byrokratia työllistää itse itsensä” Etelä-Savon elykeskuksen maatalouden tukivalvonnan kehittämiseen kotimaisista lähtökohdin.

Kyseinen tila oli joutunut kesällä 2013 kokotilavalvontoja koskevaan Maaseutuviraston otokseen ja myöhemmin syksyllä vielä lannoitusvalvontoja koskevaan otokseen.

Lukijakirjoituksessa perättiin mahdollisuutta näiden kahden valvonnan yhdistämiseen.

Kokotilavalvonnassa tarkastetaan viljelmältä muun muassa pinta-alat, viljelykasvit ja viljelytapa sekä ympäristötukeen sitoutuneilta tiloilta viljelysuunnitelman, lohkomuistiinpanojen ja viljavuustutkimusten olemassaolo.

Samalla kirjataan tilalle hankittujen lannoitteiden määrä ostokuiteilta, tilan eläinten tuottama karjanlantamäärä ja muilta tiloilta vastaanotettu karjanlannan määrä.

Mahdollista myöhempää lannoitusvalvontaa varten kirjataan myös ne lohkot, joilla fosforintasaus on päättymässä, sillä lannoitefosforin käyttömääriä voidaan tasata eri vuosien välillä viiden vuoden ajalta.

Kokotilavalvonnat ajoittuvat kesään ja alkusyksyyn, jolloin osalla viljelijöistä syyslannoitukset ovat tekemättä ja syksyn karjanlannat levittämättä. Tällöin ei vielä pystytä tarkastamaan EU:n nitraattidirektiivin noudattamista eikä ympäristötuen mukaisia enimmäislannoitusmääriä.

Tästä johtuen myöhemmin syksyllä Maaseutuvirasto poimii satunnaisesti osan kesällä valvonnassa olleista tiloista lannoitusmäärien tarkempaa valvontaa varten.

Mikäli lannoitusasioihin liittyen havaitaan jo kokotilavalvonnan yhteydessä vakavia puutteita, välittömänä seurauksena tilalle on ympäristötuen vähentäminen.

Lannoitusvalvonnoissa määräaika on seuraavan vuoden kevät 15.5. eivätkä ne edellytä tilakäyntiä, joten elykeskukset tekevät niitä talvemmalla. Lannoitusvalvontaan joutuneelta tilalta pyydetään kyseiset asiakirjat elykeskukselle tarkastusta ja arkistointia varten.

Sitä vastoin kokotilavalvonnat tulee ehdottomasti saada valmiiksi 15.11. mennessä koko maassa EU-tukimaksujen takia.

Myös tukihakemuksissa ilmoitettuja peltolohkojen pinta-aloja koskevat ristiintarkastukset tulee olla tehtynä viimeistään 18.12., jotta kyseiset tilat voivat saada tukensa vuoden loppuun mennessä.

Edellä mainittujen lisäksi joudutaan tarkastamaan vielä tilakäynnein talviaikaisen kasvipeitteisyyden lohkot. Elykeskukset tekevät kasvipeitteisyystarkastuksia joko ennen talventuloa tai pääsääntöisesti lumien lähdettyä ennen toukokuun puoliväliä.

Etelä-Savon elykeskuksessa tehdään kaikki nämä tarkastukset maaseutu- ja energiayksikön henkilöstöllä ja valmista pyritään saamaan annetuissa aikarajoissa.

Maaseutuvirasto ja elykeskukset kehittävät jatkuvasti tukihaun ja valvontojen menetelmiä tehokkaammiksi. Sähköinen tukihaku on tullut jäädäkseen, mittaukset tehdään nykyisin gps-laitteilla ja tabletit eli maastotallentimet ja kaukokartoitusvalvonnatkin lienevät jo lähitulevaisuutta.

Jaakko Heinonen
tarkastaja
Maija Puurunen
yksikön päällikkö
Etelä-Savon elykeskus

Opetuksessa säästäminen käy kalliiksi

Arkeni pyörii nuorten keskellä, sillä opetan toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa nuorille liiketaloutta. Nyt kun rakennepaperi eilen julkistettiin, pistää sieltä silmään erityisesti kohta ”supistetaan toisen asteen koulutusverkkoa”. Kuinka sitä enää voidaan supistaa?

Jo nyt mennään ainakin meillä Kaakossa pienen pienillä lähiopetusresursseilla, joita haastaa oppilaiden eritystarpeiden kasvu vuosittain.

Yritän katsoa tulevaisuuteen miettien, miten käy meidän pienen Suomemme. Onko kansalaisilla enää todellisia ammattilaisia turvana? Kuinka voimme turvata sen, että saadaan nuorille tarvittava ammattitaito opetettua?

Ja mikäli supistaminen on aivan fyysistä, haluaisin muistuttaa, että esimerkiksi meidän oppilaitokseemme tulee opiskelijoita Porvoon, Kouvolan ja Venäjän rajan sisään jäävän alueen sisältä.

Jo nyt monella on koulumatkaa yli tunti suuntaansa. Jos se tuosta vielä pitenee, pitää olla suuri motivaatio, että saa opiskelijat paikalle. Etenkin kun lähiopetuksen vähenemisen myötä päivät ovat välillä kovin lyhyitä.

Kun siirrytään suurista kaupungeista pieniin, ei ole enää mitä yhdistää. Ja kun tähän lisätään vielä huonot julkisen liikenteen yhteydet, voitte olla varmoja, ettei se ainakaan lisää opiskelijoiden intoa siirtyä koulun penkille.

Kuinka me turvataan se, että myös maaseudun nuoret voivat opiskella ammattiin lähellä kotiaan? Eivät kaikki 15- tai 16-vuotiaat ole valmiita muuttamaan pois kotoa vain sen takia, ettei muuten opiskelu onnistu.

Moni nuori tarvitsee mahdollisuuden siihen, että voi opiskella lähellä kotiaan asuen omien vanhempiensa tuen lähipiirissä.

Sillä ehkäistään syrjäytymistä. Sillä tuetaan sitä, että nuoret pääsevät nopeammin kiinni työelämään, kun voimia opiskeluun jää ja opinnot etenevät oikeassa tahdissa.

Säästöt ja rakennemuutokset ovat tarpeen, mutta nyt niin kuntien sisällä kuin valtakunnallisesti kouluja ja opetusta rokotetaan kovalla kädellä. Toivon malttia ja kauaskantoisia päätöksiä kun yksityiskohdista sovitaan. Niin siellä Arkadialla kuin jok´ikisessä valtuustosalissakin. Eri alueiden omien tarpeiden tulee näkyä toteutuksessa.

Tämä uudistus on tarkoitettu koskemaan niitä alueita, joissa mahdollisuus muutokseen vielä on, suuria kaupunkeja, ei maaseutualueita.

Katja Andrejev
(vihr.)
Hamina

Lukijalta-osasto

■ Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.

■ Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki. Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717. Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”. Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*

Palautetta

Kontron kirjoitus ”Ailus” oli taas loistava! Asia on juuri näin. Kiitos myös aina niin hyville ”Sana sunnuntaiksi” -kirjoittajille.
Ei nimimerkkiä

Kiitos lampurille asiallisesta kirjoituksesta. Ihmisen on kunnioitettava eläimiä, olipa kyseessä maanviljelijä tai kaupunkilainen. **Taika**

Yrittäjyydestä

Yrittäjä voi yleensä määrätä työn hinnan, viljelijä ei.
Ajattelija

Harjoittelusta

Jokaisen täytyy saada harjoitella, mutta sitä en hyväksy, että siemennystä harjoitellaan yrittäjän lomaillessa, lupaa kysymättä tai ilmoittamatta.
Kipeät paikat

Kaavoituksesta

Rannat on varattava metropoliasukkaiden mökkejä varten. Siksi ei alkuasukkaita sinne asumaan. **Näin on näreet**

Laskuharjoitus

Hieman numeroleikkiä. Suomessa noin 8 000 poliisia ja 4 000 maataloutta valvovaa virkamiestä? Yksi kymmentä tilaa kohden, ei kovin taloudellista.
Sinne tuet menee

Laiduntamisesta

Nyt taitaa Auvo Sairasella olla hiukan liikaa optimismia lehmien laidunalan riittävyydestä.
Niittoa ja lannoitusta

Kuusi hehtaaria ei takuulla riitä 120 lehmän laidunalaksi. Jaloittelutarhaksi voi riittää, jos on tarpeeksi kuiva kesä.
Ei nimimerkkiä

Miten meillä menee?

Kallis euro ja ilmastonmuutostaistelut ovat jo kuihduttaneet tuotantotaloutemme ja nyt menee valtiontalous. Kohta kansalle selviää mitä on hulluus?
Ei nimimerkkiä

Lyhenteestä

Olen miettinyt mikä on sote. Nyt selvisi. S: Suomella O: onneton T: tulevaisuus E: edessä
Ei nimimerkkiä

Lomitus

Ruokailu lomittajalle ei ole pakollista. Hän voi ottaa eväitä mukaan, jos tarvitsee.
Koti lukkoon ja lomalle

Ei me lomittajat tarvita ruokaa. Pitäkää lomanne rauhassa ja nauttikaa, kun ei tarvitse olla navetassa.
13 vuotta lomittajana

Lomittajia osa-aikaistetaan ja hallinto tarvitsee lisää rahaa.
Missä syy?

Vasikan hinta

Ternilehmävasikan hinta 33 euroa Atrialla. Siemennyskulut yhdestä kerrasta jo enemmän.
Ei nimimerkkiä

Rakenneuudistusta

Rakenneuudistus olisi esimerkiksi työeläkeyhtiöiden yhdistäminen yhdeksi.
Pohjan Akka

Perintötekijät

Sonniluettelosta sen näkee sonnin luonnepisteet,muuttuvat koko ajan huonommiksi. Älä valitse sonnia jonka luonne on alle 100. **Ei nimimerkkiä**

Rapsutellaan ja silitellään vasikoita mutta kaikista ei tule seurallista ja mukavaa vaikka emo olisi. **Kokemusta on**

Vanhuus

Kun hallitus on vanhusten iässä ja täytyy päästä keittiöstä vessaan, jalat pettävät ja lonkka murtuu, toivottavasti muistuu mieleen laitospaikkojen vähentäminen.
Edestä löytyy

VIERASKOLUMNI

Metsät torjuvat ilmastonmuutosta

Suomalaiselle metsällä on aina ollut suuri merkitys. Maamme historiassa puu on useaan otteeseen tukenut uusien teollisuusalojen kasvua ja suomalaisten elintason nousua. Metsä on suomalaiselle myös henkisen levon, luontokokemusten, metsästyksen ja virkistyksen paikka.

Tänä päivänä metsä tarjoaa mahdollisuuksia myös ilmastonmuutoksen torjunnassa.

Johdin yhdessä toisen metsävaltaisen maan, Indonesian, ilmastoedustajan kanssa viikko sitten päättyneessä Varsovan ilmastokokouksessa paneelia metsäkysymyksistä. Maailman metsillä on aivan keskeinen rooli hiilidioksidia sitovina nieluina, sillä niiden on arvioitu sitovan neljänneksen maailman hiilidioksidipäästöistä.

Suomen hiilinielu on Euroopan suurimpia.

Metsien kestävää ja tehokasta käyttöä pitää edistää kaikkialla, sillä etenkin globaalisti metsäkato on vakava uhka. Ilman maailman metsiä ja muuta kasvillisuutta olisimme myös menettäneet lopullisesti mahdollisuuden pysäyttää ilmaston lämpenemisen kriittiseen kahteen asteeseen.

Trooppisten metsien kato tulee pysäyttää. Siihen voimme vaikuttaa tukemalla kehittyviä maita metsävarojen hallinnassa, suojelussa ja metsien kestävässä hoidossa. Köyhillä alueilla metsien tilalla on lisäksi suora vaikutus ihmisten päivittäiseen toimeentuloon ja elämän edellytyksiin. Eri maita pitää tukea kannustavilla järjestelmillä pääsemisessä kestävän metsänhoidon piiriin.

Suomessa metsät ovat kansallinen ylpeytemme. 72 prosenttia Suomen pinta-alasta on metsien peittämää. Asumme Euroopan metsävaltaisimmassa maassa.

Ilmastonmuutos uhkaa kuitenkin myös meidän metsiämme, sillä sään ääri-ilmiöt, lämpötilan vaihtelut ja pohjoiseen leviävät tuholaiset uhkaavat puustoamme. Metsien kestävällä käytöllä saavutetaan varmuutta myös työpaikkoihimme.

Koska meillä Suomessa on vahva historia metsien käytössä ja osaamista niiden hoidossa, kannattaa meidän johtaa maailman keskustelua metsien kestävästä käytöstä.

Suuren metsä- ja teollisuussektorimme ansiosta voimme tarjota asiantuntemustamme kestävän bioenergian ja metsätalouden edistämisessä, metsien suojelussa, monitoroinnissa, inventoinnissa ja tutkimuksessa. Sekä valtiolla että yrittäjillä ja suomalaisilla metsänomistajilla on mahdollisuus olla kansainvälisiä edelläkävijöitä.

Suomen kansainvälisellä aloitteellisuudella varmistetaan myös se, että tulevassa vuoden 2020 jälkeisiä päästöjä koskevassa ilmastosopimuksessa kannustetaan metsien hiilinieluihin tehokkaasti, eri maiden olosuhteet huomioiden.

Varsovan ilmastokokouksen merkittävin päätös oli, että trooppisten metsien suojelua parannetaan merkittävästi. Päätimme millä menetelmillä ja säännöillä kehitysmaiden metsäkatoa torjutaan ja miten toimiin ohjataan rahoitusta ja muuta tukea. Metsiensuojeluun ohjataan nyt myös resursseja.

Metsäkadon ehkäisyllä ja kestävällä metsänhoidolla autetaan ilmastoa heti, niin kehittyvien maiden luonnon monimuotoisuutta säästämällä kuin globaaleja hiilinieluja lisäämällä. Trooppisten metsien suojelulla on välittömiä vaikutuksia ilmansuojelun tilaan, jo ennen vuotta 2020.

Suomella on nyt hyvä rako näyttää esimerkkiä metsäosaamisessa. Olemme olleet ennenkin edelläkävijöitä metsätalouden sektorilla. Nyt ollaan ajassa, jossa metsät eivät tuo ainoastaan taloudellista hyötyä vain sieltä hakattavan puun muodossa.

Metsät ovat tärkeä osa luonnon meille tarjoamia ekosysteemipalveluja, jotka ylläpitävät elämää ja hyvinvointia. Metsät tuovat työtä myös luontomatkailun, metsästyksen ja virkistyksen kautta.

Kansainvälisesti valtioilla on yhteinen tahto metsien kestävämpään käyttöön. Näissä ratkaisuissa Suomi voi olla johtaja.

VILLE NIINISTÖ on ympäristöministeri ja vihreiden puheenjohtaja.

ville.niinisto@eduskunta.fi

Tapaamme myös täällä facebook

3707
TYKKÄÄ
www.maaseuduntulevaisuus.fi

Facebook-parlamentti pui luomun ostamista

Moni MT:n Facebook-kaveri kommentoi juttua, joka kertoi Pro Luomu ry:n kuluttajabarometristä (Luomuruuan ostaja haluaa tuottajalle reilun korvauksen, 28.11.).

Barometrin mukaan innokkaimmin luomuruokaa ostavat koulutetut kaupunkilaisnaiset. Maaseudulla asuvat yli 50-vuotiaat miehet puolestaan ostavat luomua harvoin.

Kysyimme jutun jaon yhteydessä, mihin ostajaryhmään lukijat kokevat kuuluvansa, ja onko kuluttajien lokerointi järkevää.

”Joku muu, mikä – korkeasti koulutettu, maalla, lapsemme syö mahdollisuuksien mukaan luomua, itse tavanomaisesti tuotettua. Kärjistetysti voidaan sanoa, että kiinnitän enemmän huomiota lapsen syömiseen kuin omaani”, vastaa **Heidi Lehtiniemi-Eerola**.

Kalevi Viio kyseenalaistaa kuluttajien halun palkita luomusta.

”Eikö reilu korvaus työstä kuulukaan kaikille tuottajille? Onko luomutilat jotenki parempaa väkeä, joille korkeasti koulutettu pääkaupunkilaisnainen voi maksaa extraa?”

”Tavanomaisesti viljelevillä ei ole luomun kaltaista brändiä. Tässä olisi kehittämisen paikka, miten saada brändättyä tavanomaisesti tuotettu reilulle pohjalle”, päättelee **Mikko Tiainen**.

Juha Ronkainen taitaa pitää kaupunkilaista luomuostajaa kranttuna.

”Äiti kertoi, että sota-aikana oli kelvannut läski myöskin kaupunkilaisrouville.”

”Luomuruuan ostaja pohtii ostopäätöstä tehdessään muutakin kuin hintaa. Tavanomaisen tuotteen ostaja pohtii lähinnä vain hintaa”, analysoi **Arto Käki**.

Jukka Niemi kehottaa ostamaan lähi- ja luomuruokaa suoraan tiloilta.

Takaisin koulukortteeriin

Maanantaina MT kertoi lehdessä ja Facebookissa, että hallituksen rakenneohjelma sulkee toisen asteen kouluja.

Merja Supin mielestä linja on väärä.

”Ei voi tykätä :(Keskiasteen opiskelu edullisinta kotona asuen. Tulee lisäämään eriarvoisuutta, palataan takaisin entiseen aikaan ja ns. koulukortteeriin. Vaikuttaa negatiivisesti maamme koulutustasoon, eikä lapiohommia eikä piianpaikkojakaan ole enää, vaan tarvitsemme kilpailukykyistä ja osaavaa työvoimaa. Todella huolestuttavaa, juuri, kun Suomi on saanut hyvää mainosta maailmalla, kun koulutamme koko ikäluokan niin pitkälle, kuin kukin haluaa. Peruskoulun avulla saimme aikaan Suomen teknisen kehityksen ja elintason nousun, joka on kovaa vauhtia nyt kyllä rapautumassa.

HENRIK SCHÄFER